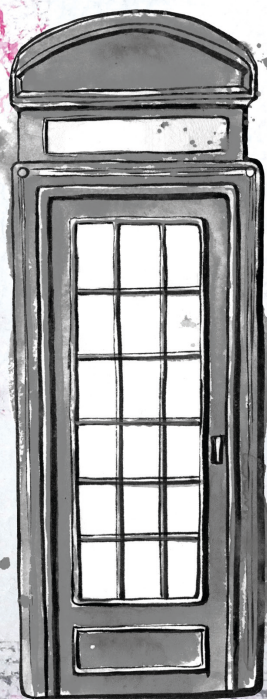

LAURA IMAI MESSINA

Telefon v vetru

Prevedel Luka Novak

Vida
založba

Telefon v vetru

LAURA IMAI MESSINA

Telefon v vetru

LAURA IMAI MESSINA

Prevedel Luka Novak

Laura Imai Messina

Telefon v vetru

Prevedel: Luka Novak

Urednica: Valentina Smej Novak

Jezikovni pregled: Iza Lucija Korošec

Oblikovanje naslovnice in prelom: Andreja Jež, Humanist

Izdala Založba Vida, d. o. o., Ljubljana, Slovenija

1. natis

1000 izvodov

Natisnjeno v Sloveniji.

Ljubljana, 2020

www.zalozbavida.si

Naslov izvirnika: *Quel che affidiamo al vento*

© 2020 Laura Imai Messina

Prvič izšlo v Italiji pri Arnoldo Mondadori Editore.

© za slovensko izdajo Založba Vida 2020

Ta prevod je izšel v dogovoru z Grandi & Associati.

Vse pravice pridržane.

*Posvečeno Ryosuke, Sosuke in Emilii,
glasovom, ki vas bodo vedno spremljali.*

To zgodbo navdihuje kraj, ki resnično obstaja, in sicer na severovzhodu Japonske, v prefekturi Iivate.

Nekega dne je neki mož tam namestil telefonsko govornico na vrtu svoje hiše ob vznožju Kudžira-jame, imenovane Kitova gora, čisto blizu mesta Ocuči, enega od krajev, ki jih je cunami 11. marca 2011 najbolj prizadel.

Notri je star črn telefon, ki ni povezan, a nosi glasove v veter.

Na tisoče ljudi se vsako leto poda tja na romanje.

Je prehod oblik iz enega življenja v drugega.
Koncert, kjer se menja zgolj orkester.
A glasba ostaja, je tam.

Mariangela Gualtieri

Zdrami se, sever,
privrši, jug!
Prepihaj moj vrt,
naj se cedijo njegove dišave!
Moj ljubi naj pride v svoj vrt
in uživa njegovo žlahtno sadje.

Visoka pesem, 4, 16, Povabilo zaročenke

Zato nikar ihti ne podari ljubezni.

Kojiki

Prolog

Zračni vrtinec je oplazil rastline na širnem terasastem vrtu Bell Gardie.

Ženska je v bran nagonsko dvignila komolec pred obraz in upognila hrbtenico. Pa vendar se je takoj zbrala in se vzravkala.

Prispela je pred zoro, videla je, kako je vzšla svetloba, a je sonce ostajalo še skrito. Iz avta je raztovorila velike vreče: petdeset metrov najdebelejše plastike v zavojih, zvitke izolirnega traku, deset škatek žebeljev z zatiči za v zemljo in kladivo z ženskim ročajem. V Conanu, ogromni trgovini z železnino, jo je prodajalec zaprosil, naj mu pokaže roko; hotel je izmeriti velikost ročaja, a ona se je preplašila.

Urno se je približala telefonski govorilnici, ki se ji je zazdela silno krhka, kot bi bila iz sladkorne pene in meringe, kot bi se je pollaščalo na stotine sladkosnedih prstov. Veter je bil že viharen, časa ni bilo več.

Na griču Ocuči sta brez prestanka delala dobri dve uri: ona – da bi v folijo zavila govorilnico, klopco, napis ob vhodu in mali obok, ki je usmerjal na potko – in veter, ki ni niti za trenutek prenehal. Vsake toliko je nezavedno objela samo sebe, tako kot je vedno počela, ko so jo preplavila čustva, a potem se je ponovno vzravkala,

pretegnila in se izzivalno postavila pred plasti megle, ki je zdaj že v celoti prekrivala grič.

Šele čisto na koncu, ko se ji je zazdelo, da v ustih čuti že okus morja, kot bi se zrak dvignil vse do takih višin, da bi postavil svet na glavo, se je ustavila. Izčrpana se je sesedla na klopco, zavito kot klobčič svile, s podplati, težkimi od zemlje.

Če bi se svet zrušil, si je rekla, bi se ona zrušila z njim; a če je bil le še kanec upanja, da se obdrži pokonci, pa četudi le v sila krhkem ravnovesju, bi porabila tudi še zadnji kanček energije, da bi mu pri tem pomagala.

Mesto spodaj je še spalo. Sem in tja je na oknih zabrlela luč, a zaradi prihajajočega tajfuna je večina ljudi polkna zaprla in rolete pričvrstila z deščicami. Nekateri so pred vrata zložili vreče peska, da jih ne bi veter vrgel s tečajev in zalil notranjosti.

A Yui se za dež in to nebo, ki se je spustilo vse do njenih čevljev, ni menila. Opazovala je svoje delo: plastično folijo in lepilni trak, s katerima je ovila in prelepila kabino, leseno klopco pred njo, kamnite plošče, položene v vrsto na potki, obok pri vhodu in leseno tablo, na kateri je pisalo „Telefon v vetru“.

Vse je bilo prežeto z zemljo in vodnimi kapljicami. Četudi bi tajfun kaj izruval ali natrgal, je bila tam ona, da zadevo popravi.

Ni je ganilo temeljno prepričanje, da je ranljivost prej lastnost telesa kot stvari, misel na to, da je materialne dobrine moč popraviti in zamenjati, telesa pa ne, in da

je to morda čvrstejša od duše – ki je, ko se enkrat zlomi, zlomljena za vedno –, vendar pa manj od lesa, svinca ali železa. Nevarnosti niti za trenutek ni občutila na lastnem telesu.

„September je že,“ je zašepetala Yui, opazujoč črnino neba, ki se je bližala z vzhoda. *Nagacuki* 長月, „mesec dolgih noči“, kot se je glasilo ime, ki mu je bilo pripisano v davnini. In vendar se je spomnila, da je tako rekla prav za vsak mesec, vse do novembra in decembra. April je že, je govorila, in potem maj in tako naprej, ko je natanko preštevala dneve od 11. marca 2011.

Vsak teden je bil muka, mesec pa zgolj čas, ki se je nabral na podstrešju, za neko prihodnjo rabo, za katero se ne ve, če bo sploh kdaj prišla prav.

Yui je imela dolge lase, čisto črne, a svetle pri špičkah, kot narastek, ki je rasel z dna, da bi dosegel vrh. Odkar ji je morska katastrofa posrkala mater in hčer, jih ni več barvala. Namesto tega jih je vsakič malo skrajšala in jih nazadnje pustila, da so rasli na tak način kot spuščena avreola. Barva las, razdalja med nekdanjo rumeno in izvirno črno, je tako govorila o trajanju žalovanja. Postala je nekakšen adventni koledar.

Da je uspela preživeti, je bilo predvsem zasluga tega vrta, bele govorilnice z zložljivimi vrati in črnim telefonom na pultu ob zvezku. Prsti so odvrtili naključno številko, slušalko si položil k ušesu in glas je padel vanjo. Včasih je jokala, včasih pa se je tudi smejala, saj je bilo

lahko življenje smešno tudi tedaj, ko pride do tragedije.

In zdaj je bil tajfun že skoraj tu, Yui je čutila, kako prihaja.

Na tem območju so bili orkani pogosti, še posebej poleti. Mlatili so pokrajino, dvigovali strehe in raztresali strešnike po zemlji kot semena, in vsakič znova je Suzuki-san, varuh Bell Gardie, čuval vrt s svojo ljubečo skrbjo.

A tokrat je bil napovedan strašen tajfun, Suzuki-san pa ni bil prisoten. Novica o tem, da je zbolel, se je hitro razširila. Kako resno, ni bilo jasno, vendar pa je moral v bolnico na preiskave.

Kdo bo čuval ta kraj, če ga ne bo on?

Yui se je tajfun zdel kot poreden otrok, ki se pripravlja, da bo s kanglico vode uničil peščeni grad drugega otroka, takega manj pripravljenega, bolj naivnega; opazuje ga s strani, izza skale, preden udari.

Položaj oblakov se je nenehno spreminjal, vse tam gori se je hitro dogajalo in zdelo se je, kot da svetloba urno izginja na zahod. Iz minute v minuto se je tajfun bolj približeval, se spuščal proti griču kot roka, ki preverja vročino na otrokovem čelu.

Ko se je tuljenje vetra zgrnilo nad vrt, se je v besu vse sploščilo, kot bi šepetalo „prizanesi mi“.

Yuiina frizura se je razprla, napihnila se je kot meduza, se na več točkah razklala in se še naprej šopirila. Dovolj je bil že pogled na to žensko glavo, da si dojel moč vetra. Srhljivemu žvižganju je sledilo upogibanje rastlin na

vrtnu: *higan-bane*,¹ rože nirvane, rože mrtvih, ki je škrlatno cvetela; hortenzije, ki je odcvetela in spet postala grmiček; bele *fusen-kazure* brez cvetov, zelenih sadov, s katerimi so se otroci igrali kot z zvončki.

Četudi se je zdaj le še težko držala na nogah, je začutila potrebo, da bi se znova sklonila in preverila, če je vse pritrjeno. Malo se je vlekla po tleh, malo se je naslanjala z vso težo na maso zraka, nakar je nogo položila na zadnjo kamnito ploščo na potki. Ponovno je preverila zatiče, s katerimi je pričvrstila folijo okrog kabine. Skozi veter se je prebijala z zamahi, kot bi plavala.

Ena od plošč na potki je zaškripala in Yui se je spomnila hčerke, ki je kamnite plošče, ki so pokrivale odtočni kanal pred blokom, imenovala *piškoti*.

Nasmehnila se je, hvaležna, da se ji je vrnil ta spomin.

Otroci dojemajo srečo kot stvar. Recimo vlakec, ki gleda iz košare, folijo, v katero je zavit kos torte. Ali pa kot fotografijo, na kateri vsi občudujejo le njih.

Za odrasle je vse bolj komplicirano. Sreča je uspeh, delo, moški ali ženska, vse neoprijemljivo in zahtevno. Ko je in tudi ko je ni, postane sreča predvsem to – beseda.

Res je, je pomislila Yui, otroštvo nas uči nekaj drugega, in sicer, da je dovolj iztegniti roko v pravo smer, pa jo imaš, srečo.

Pod sivkasto težo neba je ženska kakih tridesetih let ostajala pokončna, vsem elementom navkljub.

---

1 Slovarček neznanih besed je na strani 243.

Razmišljala je o tem, kaj vse lahko predstavlja srečo, zamotila se je s to mislijo, kot se je nekoč zamotila s knjigami, z zgodbami drugih, ki so se ji vse, brez izjeme, že od otroštva zdele lepše od njene lastne. Spraševala se je, ali se ni prav iz tega razloga odločila, da bo delala na radiu. Tako neskončno jo je privlačilo poslušanje zgodb drugih, rada se je izgubila v njihovih pripovedih.

Za Yui je že nekaj let sreča prihajala iz tega črnega in težkega predmeta, na katerem so bile v krogu napisane številke od 1 do 0. Z ušesom ob slušalki se je izgubljala v pogledu na vrt na tem odmaknjenem griču severovzhodne Japonske. Iz zaliva je bilo moč zaznati tudi morje, čutila je njegov vzvalovani vonj po soli. Tu je Yui sanjala, da se pogovarja s svojo hčerjo, ki je obstala pri treh letih, in materjo, ki jo je držala v naročju vse do zadnjega.

In ko sreča postane stvar, postane sovražna vsaka druga stvar, ki jo ogroža. Pa četudi neoprijemljiva, kot veter ali dež, ki pada z višav.

Za ceno svojega neznatnega življenja Yui ne bi nikoli dopustila, da se kaj hudega zgodi tej stvari in kraju, ki ji je dajal glas.

I

Prvič je zanjo slišala na radiu.

Poslušalec se je javil proti koncu oddaje, da bi pričal o tem, kaj ga bodri po izgubi žene.

V uredništvu so dolgo debatirali, preden so se odločili za temo oddaje. Vsi so vedeli za njeno tragedijo, da v njej zeva brezno. Toda Yui je vztrajala, da karkoli že bo, je bila sama že imuna. Prav zato, ker je toliko pretrpela, se je nič več ne dotakne.

„Kaj vam olajša jutranje vstajanje in omogoča, da zvečer zaspate, potem ko ste doživeli veliko izgubo? Kako se potolažite, ko na vas pritiska teža prestane tragedije?“

Pa vendarle je bila oddaja dosti manj turobna, kot so pričakovali.

Ženska iz Aomorija je povedala, da kuha, ko je žalostna: pekla je sladke in slane torte, makrone, marmelade, jedi, kot so kroketi ali riba na žaru v omaki iz sladkorja in sojine omake, kuhano zelenjavo za v škatlo *bento* za kosilo; kupila si je celo poseben zamrzovalnik, da je lahko zamrzovala po mili volji. Za *hina-mašuri*, praznik deklic, ki se obhaja 3. marca in na katerega je nekaj časa častila hčer, je zamrzovalnik vestno in natančno odtalila. Ko je opazovala punčke, razstavljene po dnevni sobi, in lutke, ki so na stopnicah predstavljale cesarsko družino, jo je

nezadržno prijelo, da bi lupila, rezala in metala v krop. Kuhanje jo je tolažilo, pomagalo ji je, da je spet začutila svet.

Mlada uslužbenka iz Aičija je poklicala, da bi povedala, kako hodi v kavarne božat pse, mačke in domače dihurje, ja, predvsem dihurje. Dovolj je bilo, da je začutila njihove male vlažne smrščke na rokah in že se ji je vrnilo veselje do življenja. Starejši moški, ki je šepetal, da ga ne bi slišala žena v spalnici, je priznal, da je v igralnicah igral *pačinko*; pisarniški uslužbenec, ki je razhod z zaročenko doživel kot travmatično izgubo, se je navadil uživati v skodelicah vroče čokolade in grizljanju riževih krekerjev *sembei*.

Vsi so se nasmehnili, ko je poklicala gospodinja iz Tokia, gospa v petdesetih letih, ki je v nesreči izgubila najboljšo prijateljico, in povedala, da se je začela učiti francoščine in da ji že samo drugačno moduliranje glasu, tisti grleni r in kompleksno naglaševanje, daje občutek, da je nekdo drug. „Jezika se ne bom nikoli naučila, res nisem nadarjena, a da vam ne govorim, kako lepo mi je, ko rečem *bonjouuuuurrrr ...*“

Zadnji klic pa je bil iz Ivate, enega od najbolj prizadetih krajev v katastrofi iz leta 2011. Producentka oddaje je pomenljivo pogledala tonskega tehnika, ki je dolg trenutek opazoval voditeljico, potem pa je pogled spustil na mešalno mizo, kjer je ostal vse do konca klica.

Tako kot Yui je tudi poslušalec izgubil ženo v cunamiju, hišo je zalila voda in truplo je odneslo skupaj z vejevjem: zavedeno je bilo kot *jukue fumei*, „neznano kje“, med

pogrešanimi. Zdaj je stanoval pri sinu, v notranjosti, daleč proč od morja.

„In potem ...“ je nadaljeval, medtem ko je v kratkih intervalih vdihoval cigareto, „je tu ta telefonska govornica sredi nekega vrta na samotnem griču. Telefon ni povezan, a glas ponese veter. Rečem *Halo, Yoko, kako si?* in zazdi se mi, da sem spet isti stari jaz, ko me je poslušala iz kuhinje, ko je pripravljala zajtrk ali večerjo, jaz pa sem godrnjal, da je kava prevroča in me peče jezik.“

„Sinoči sem vnuku bral zgodbo o Petru Panu, letečem fantiču, ki je izgubil senco, in deklici, ki mu jo naši nazaj pod podplate, in taki smo po mojem tudi mi, ko hodimo gor na tisti grič: nazaj bi radi svojo senco.“

V uredništvu so vsi obnemeli, kot bi mednje nepričakovano treščil ogromen neznan predmet.

Celo Yui, ki je znala tako spretno skrajšati predolge izjave s skupimi, a izbranimi besedami, ni rekla nobene. Šele ko je možak zakašljaj in mu je režija stišala glas, je bilo videti, kot bi se Yui zbudila iz sna. Brž je predstavila naslednjo skladbo, pri čemer jo je presenetil naslov, ki se je povsem po naključju glasil: Max Richter, *Mrs. Dalloway: In the Garden*.

Tiste noči je bilo še veliko klicev in prihajali so še takrat, ko je bila Yui na predzadnjem vlaku za Šibujō in zatem na zadnjem za Kičijōji.

Zaprta je oči, četudi ni mogla zaspati. Kar naprej je premlevala besede tistega poslušalca, kot bi znova in znova hodila gor in dol po isti stezi in bila pozorna na

nove podrobnosti. Oznako za pot, znamenje, bivališče. Zaspala je šele, ko je bila prepričana, da z gotovostjo pozna pot.

Dan potem, prvič po smrti svoje hčere in matere, je Yui zaprosila za dva dneva dopusta.

Prižgala je avto, natočila gorivo in se sledeč vrsti navodil iz satelitske navigacije podala proti vrtu, ki ga je čuval Suzuki-san.

Če že ne sreča, bo vsaj tolažba kmalu postala otipljiva stvar.